

ปีงบประมาณ 2551

โครงการความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการให้บริการของสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.เอมอร อังสุรัตน์ สังกัดหน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาถึง 1) สภาพการขาดแคลนแหล่งน้ำของชุมชน 2) ภาพลักษณ์เกี่ยวกับฝนหลวงตามการรับรู้ของเกษตรกร 3) ความพึงพอใจต่อการให้บริการฝนหลวงของเกษตรกร และ 4) แนวทางการพัฒนาความประทับใจต่อการให้บริการฝนหลวงของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้นำ/ผู้นำชุมชนแต่ละอำเภอของ 3 จังหวัดเป้าหมาย ประกอบด้วย จังหวัดศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา จำนวน 320 คน เรียกว่า "อาสาสมัครฝนหลวงระดับอำเภอ" ซึ่งได้จากการคัดเลือกทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติจากจังหวัด และใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเห็นในเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติที่ใช้ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยกระดับการให้บริการฝนหลวง คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมนแรงค์

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการขาดแคลนแหล่งน้ำของชุมชนทั้งด้านการเกษตร การอุปโภค-บริโภค และในเขื่อนหรือแหล่งกักเก็บน้ำในชุมชนของพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 จังหวัดที่พบมากที่สุด คือ ช่วงต้นเดือน ก.พ.-ปลายเดือน เม.ย. เมื่อเปรียบเทียบสภาพการขาดแคลนน้ำทั้ง 3 จังหวัดในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่า จังหวัดศรีสะเกษมีปัญหาขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรมากที่สุด ขณะที่จังหวัดบุรีรัมย์มีปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคมากที่สุด ส่วนจังหวัดนครราชสีมามีปัญหาขาดแคลนน้ำในเขื่อนหรือแหล่งกักเก็บน้ำ โดยเฉพาะที่เขื่อนลำตะคองมากที่สุด สำหรับภาพลักษณ์เกี่ยวกับฝนหลวงพบว่า อาสาสมัครฝนหลวง ส่วนใหญ่มีความเชื่อและมีทัศนคติที่ดีในเกณฑ์มาก-มากที่สุดด้านแผนปฏิบัติการฝนหลวงที่กำหนดไว้และดำเนินการในแต่ละปี และผลการปฏิบัติการฝนหลวงทุกประเด็น ยกเว้นผลการปฏิบัติการที่ทำให้ฝนตกในพื้นที่ที่ต้องการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการฝนหลวงในชุมชน พบว่า อาสาสมัครฝนหลวงที่เคยร้องขอฝนหลวงทั้งหมดมีความพึงพอใจในเกณฑ์มากต่อขั้นตอนการบริการฝนหลวง คือ ประเด็นของการแจ้งให้แต่ละชุมชนทราบถึงแหล่งหรือช่องทางในการติดต่อร้องขอฝนหลวงที่ผ่านมา ส่วนความพึงพอใจต่อพฤติกรรมเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในเกณฑ์พึงพอใจมากที่สุด คือ การเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการร้องขอฝนหลวง โดยให้ข้อมูลและตอบคำถามจนเป็นที่พอใจ ส่วนความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติการฝนหลวงนั้น พบว่า ผลการปฏิบัติการฝนหลวงทุกประเด็นนั้น อาสาสมัครฝนหลวงเกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มาก ยกเว้นความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติการที่ทำให้ฝนตกในพื้นที่ที่ต้องการอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกับภาพลักษณ์ ส่วนแนวทางการพัฒนาความประทับใจต่อการให้บริการฝนหลวงทั้ง 10 ประเด็นย่อยนั้น พบว่า อาสาสมัครฝนหลวงเกือบทั้งหมด เห็นด้วยมากที่สุดในการบริการดังกล่าว และคาดหวังให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับการให้บริการฝนหลวงภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนที่พบมี 2 ปัจจัย ประกอบด้วย จำนวนแหล่งข้อมูลการทำฝนหลวงในชุมชนที่เกษตรกรทราบ และจำนวนแหล่งร้องขอ

พลังงานในชุมชน แนวทางการยกระดับการให้บริการพลังงาน ประกอบด้วย การใช้นโยบายการบริการเชิงรุกและครบวงจร การพัฒนาเชิงปฏิบัติงานในการสร้างความรู้-ความเข้าใจ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และฝึกทักษะในการเข้าถึงการบริการพลังงานที่มีอยู่ให้กับชุมชนเป้าหมาย และการสนับสนุนการทำงานเครือข่าย อสผล. ทุกระดับ